

MESTA BREZ ŽENSK

Področje: Slovenščina

Raziskovalna naloga

Učenka: Luiza Rakovec Kurent

7. razred

Mentorica: Petra Paternoster

2025

Osnovna šola narodnega heroja Maksa Pečarja

Zahvala

Za pomoč pri izdelavi raziskovalne naloge se zahvaljujem dr. Matjažu Geršiču, mentorici Petri Paternoster, mami in očetu, ki sta me vozila na ogleda ulic slovenskih mest, in bratcu Andreju, ki je potrpežljivo sedel na zadnjem sedežu.

Kazalo

Zahvala.....	2
Kazalo.....	2
Seznam prilog.....	4
Priloga 1	4
Priloga 2	4
Povzetek	5
Uvod.....	6
Teoretični del.....	7
Kaj je ulica?.....	7
Kako ulica dobi ime?.....	7
Kaj sporočajo imena ulic?	7
Kje so ženske?.....	8
Poimenovanje ulic po ženskah	8
Namen, cilji in hipoteze.....	9
Namen dela.....	9
Cilji.....	9
Hipoteze	9
Empirični del	10
Ljubljana.....	10
Maribor.....	15
Kranj.....	17
Celje	18
Koper	19
Velenje	20
Novo mesto	21
Ptuj	22
Kamnik.....	23

Jesenice.....	24
V občini Jesenice imajo 91 ulic, nobena ni poimenovana po ženski. »V kratkem ni načrtovano nobeno preimenovanje ali imenovanje nove ulice ali trga,« sporočajo z jeseniške občine, kjer o poimenovanju ulic odloča Občinski svet občine Jesenice, pobudo za poimenovanje pa lahko »poda vsak od občanov«.....	24
Domžale	24
Nova Gorica	24
Trbovlje	25
Škofja Loka	25
Izola.....	25
Rezultati	27
Ljubljana.....	27
Maribor.....	28
Celje	29
Koper	29
Novo mesto	29
Ptuj	30
Kranj.....	30
Kamnik.....	30
Izola.....	31
Velenje	31
Jesenice.....	31
Domžale	32
Nova Gorica	32
Trbovlje	32
Škofja Loka	33
Razprava.....	34
Zaključek.....	35
Literatura	36
Priloge	37
Priloga 1.....	37
Priloga 2	38

Seznam prilog

Priloga 1

Spremembe uličnih imen v Ljubljani.

Avtorji vsebine: Drago Kladnik, Matjaž Geršič, Uroš Gostonj.

Avtorica zemljevida: Manca Volk Bahun, ZRC SAZU, 2014.

Priloga 2

Spremembe uličnih imen v Ljubljani.

Avtorji vsebine: Drago Kladnik, Matjaž Geršič, Uroš Gostonj.

Avtorica zemljevida: Manca Volk Bahun, ZRC SAZU, 2014.

Povzetek

Ulična imena so zrcalo družbe. Ko po nekom poimenujemo ulico, s tem med drugim poudarimo pomen posameznikovega dela, vrlin, zaslug in prispevka k družbi. Toda v slovenskih mestih je večina ulic poimenovanih po moških, mnoge pomembne ženske iz slovenske zgodovine pa so prezrte. Raziskovala sem imena ulic in trgov v 15 največjih slovenskih mestih. Imela sem dve hipotezi. Prva je bila, da je v petnajstih največjih mestih v Sloveniji bistveno manj ulic in trgov, ki so poimenovani po ženskah kot po moških. Druga hipoteza je bila, da če je ulica po ženski poimenovana, ne gre za pomembno ulico v mestnem središču, ampak za ulico ali trg v predmestju, na obrobju mesta, kjer ni pomembnih mestnih znamenitosti. Obe hipotezi sem v raziskovalni nalogi skoraj v celoti potrdila, saj je ulic, poimenovanih po ženskah, v mestnih središčih le za vzorec. Še več, nekatera slovenska mesta nimajo niti ene ulice, poimenovane po ženskah, niti poimenovanja ulice po ženski ne načrtujejo. Na mestne občine sem naslovila tudi vprašanje, ali morda načrtujejo preimenovanje kakšne od ulic v mestnih središčih, a so iz vseh odgovorili, da bi bilo to povezano s prevelikimi stroški. V kratkem si večje spolne uravnoteženosti na slovenskih ulicah ne moremo obetati, za spremembe na tem področju pa si bo morala prizadevati celotna družba.

KLJUČNE BESEDE: poimenovanje, ulice, Slovenija, ženske, mesta

Uvod

Ulice in trgi so ogledalo mest. Po njih se vsak dan sprehajajo domačini, ki hitijo po opravkih, v središčih mesta pa jih občudujejo tudi turisti. Toda turisti, ki zaidejo k nam, bi zlahka pomislili, da so prišli v državo, kjer živijo samo moški. V večjih slovenskih mestih namreč ni ulic in trgov, poimenovanih po ženskah, če pa že so, se te z zelo redkimi izjemami nahajajo na mestnih obrobjih. To nikakor niso reprezentativne ulice ali trgi, ki se znajdejo na podobah turističnih razglednic, ampak povečini kratke, precej neugledne in ozke uličice, nevredne oseb, po katerih so poimenovane.

Znane Slovenke, ki so oblikovale našo preteklost, niso nevidne le na ulicah, gre za mnogo širši problem, je pa res, da je malokje tako viden, kot prav na ulicah, po katerih hodimo vsak dan.

Kljub temu da je po ženskah poimenovanih le malo ulic, o tem ni veliko strokovne literature. Različni avtorji so pisali o poimenovanju ali zgodovini poimenovanja ulic posameznih mest, medtem ko se te problematike še nihče ni lotil sistematično. Pod drobnogled sem zato vzela največja slovenska mesta in želela dokazati, da ženskih imen v mestnih središčih praktično ni.

Teoretični del

Kaj je ulica?

Po definiciji je ulica »vzdolžna, istosmerna in neprekinjena prometnica v naselju, namenjena mobilnosti prebivalcev in obdana s stavbami«. Vsaka ulica mora imeti svoje ime. Trg je »odprt prostor v naselju, obdan s stavbami«. Poleg ulic in trgov v uličnih sistemih srečujemo tudi pojme cesta, pot, steza in nekatere druge (na primer štradon, nabrežje, nasip, pasaža, prehod, sprehajališče, ploščad). Cesta je na primer »širša, načrtno speljana prometnica, namenjena zlasti prometu z vozili, oziroma zglajeno in utrjeno zemljišče, namenjeno javnemu prometu«, pot pa »ozek pas zemljišča, urejen za hojo ali vožnjo«. Nekatera ulična imena so brez tovrstnih občnoimenskih sestavin, saj odsevajo tamkajšnja ledinska imena (na primer Dolgi breg, Dvor, Na klančku, Zlatek). Osnovno vodilo pri zapisovanju imen je veljaven pravopis.¹

Kako ulica dobi ime?

Obrnila sem se na dr. Matjaža Geršiča, ki je znanstveni sodelavec na Geografskem inštitutu Antona Melika, Znanstvenoraziskovalnega centra Slovenske akademije znanosti in umetnosti. Njegovo glavno raziskovalno področje so zemljepisna imena, ukvarja pa se tudi s pokrajinsko identiteto prebivalcev Slovenije. Kot predsednik Komisije za standardizacijo zemljepisnih imen Vlade Republike Slovenije je član UNGEGN-a (Skupine izvedencev Organizacije združenih narodov za zemljepisna imena). Dr. Geršič je pojasnil, kako je poimenovanje ulic pri nas videti v praksi: »Postopek je tak, da občina predlaga imenovanje ali preimenovanje neke ulice. Geodetska uprava preveri, ali v tem naselju slučajno že obstaja takšno ime ulice. Če ulice s predlaganim imenom še ni (po pravilih je namreč z istim imenom znotraj posameznega naselja lahko poimenovana le ena ulica), ta predlog dobi Komisija, ki preveri, ali je ime ustrezno (jezikovno, geografsko, skladno s smernicami). Če je ime ustrezno, Komisija da soglasje, če pa ni, predlaga popravek.«

Kaj sporočajo imena ulic?

Kot v članku *Street-name changes in Ljubljana* navajata Matjaž Geršič in Drago Kladnik², »je v večjih mestih je ulični sistem že precej star, v Ljubljani na primer so bile prve ulice poimenovane že v visokem srednjem veku (Valenčič, 1989). Imena ulic in trgov pa niso stalna,

---

¹ Komisija za standardizacijo zemljepisnih imen: Priporočila za poimenovanje/preimenovanje ulic in naselij.

² M. Geršič, D. Kladnik: *Street-name changes in Ljubljana, Place-Name Changes: Proceedings of the Symposium in Rome, 2014.*

ampak se pogosto spreminjajo (Prilogi 1 in 2), s čimer so na neki način odraz družbenega procesa v nekem mestu in morda še bolj v celotni državi. Imena poleg časovne in prostorske dimenzije združujejo še kognitivno (spoznavno), čustveno in ideološko raven ter raven oblikovanja skupnosti. Ideološka raven se zrcali predvsem v poimenovanjih po posameznikih, ki so v določenem političnem režimu imeli pomembno vlogo. S tem je tudi v imena ulic vgrajena struktura politične moči. Običajno preučevanje zemljepisnih imen zajema le njihov pomen, izvor, oblikovne značilnosti, starost, prostorsko razširjenost ter ustreznost glede na jezikovne in administrativne normative, v zadnjem obdobju pa se v imenih prepoznava čedalje globlji pomen medija, prek katerega se razkriva odnos ljudi do pokrajine in s tem identiteta, ali pa prek njih poteka psihološki boj za prilastitev prostora. To je še posebej značilno za mesta, sploh pa za prestolnice. Politični sistem in urbana pokrajina sta med seboj tesno povezana. Manifestacija politične moči se namreč najbolj izrazito odraža prav v urbanem prostoru.«

Kje so ženske?

Kot že rečeno, se v Sloveniji doslej še nihče ni sistematično ukvarjal z žensko toponomástiko, torej s poimenovanjem ulic, poimenovanih po ženskah. »Ulična imena so brez dvoma neke vrste zrcalo družbe kot celote. Ko določeno ulico poimenujemo po nekom, s tem želimo med drugim poudariti posameznikovo delo, karakter, zasluge, prispevek k družbi kot taki, k znanosti, kulturi, razvoju, dobroti in še čem. Vendar se je treba zavedati, da so poimenovanja po ženskah v sodobnosti redka predvsem zaradi njihovega podrejenega statusa v preteklosti. Redkeje kot moški so se pojavljale na pomembnejših družbenopolitičnih položajih, v znanosti in umetnosti, pa tudi drugod. Zato se mi zdi, da so poimenovanja po ženskah redkejša predvsem zaradi njihove zapostavljenosti v preteklosti, ne pa zaradi odnosa do žensk v sedanosti. Če se ulica poimenuje po osebi, gre praviloma za preminule osebe (pa še to mora preteči daljše obdobje, sicer morajo za poimenovanje dati soglasje svojci). Zato se bo vloga žensk v sodobnosti v uličnih imenih pokazala verjetno po preteku generacije ali dveh, torej govorimo o vsaj tridesetih letih. Skratka, odsev pomembnosti žensk v sodobnosti bo v imenih ulic viden čez nekaj deset let,« meni dr. Geršič.

Poimenovanje ulic po ženskah

Večina ulic, poimenovanih po ženskah, ima na tablah napisano ime in priimek osebe, po kateri je poimenovana, torej ne, denimo, Kvedrova ulica ampak Ulica Zofke Kvedrove. Kot pojasnjuje dr. Geršič, skladno s sodobnimi smernicami poimenovanja ulic poimenovanja po ženskah niso nič posebnega: »Ime ulice je praviloma sestavljeno iz občega pojma (cesta, ulica, pot, trg, ...) in imena in priimka osebe (na primer Zofka Kveder). Po novem se nazivov pred imeni oseb ne

daje, prav tako se namesto pridevniških oblik tvorijo svojilne (na primer namesto Prešernova ulica bi bilo po novem ime Ulica Franceta Prešerna). To je zato, da se ve po kateri osebi je ulica poimenovana, saj je bilo pomembnih ljudi s priimkom Prešeren več. Nova ulica, poimenovana po Zofki Kveder, bi se torej imenovala Ulica Zofke Kveder in ne Ulica Zofke Kvedrove. Sklanjanje ženskih priimkov ima arhaični prizvok in se skladno s sodobnim pravopisom ne uporablja več, ohranjajo pa ga nekateri vzhodnoslovanski jeziki.«

Namen, cilji in hipoteze

Namen dela

Z raziskovalno nalogo sem želela pokazati, da pomembne ženske iz slovenske zgodovine v imenih ulic in trgov niso enakovredno zastopane v primerjavi s pomembnimi moškimi iz naše zgodovine.

Cilji

Dokazati sem želela, da so ulice in trgi, poimenovani po ženskah, v primerjavi z ulicami in trgi, poimenovanimi po moških, v veliki manjšini. Dodatno sem želela dokazati, da ulice in trgi, ki so poimenovani po ženskah, niso reprezentativni, se pravi ne ležijo v strogem mestnem središču, ampak so to ulice in trgi v predmestjih in na mestnih obrobjih.

Hipoteze

Moji hipotezi sta:

1. V petnajstih največjih mestih v Sloveniji je bistveno manj ulic in trgov, ki so poimenovani po ženskah kot po moških.
2. Če je ulica poimenovana po ženski, ne gre za pomembno ulico v mestnem središču, ampak za ulico ali trg v predmestju, na obrobju mesta, kjer ni pomembnih mestnih znamenitosti.

Empirični del

Na mestne občine največjih slovenskih mest sem poslala enaka vprašanja:

1. Koliko je v mestu ulic in koliko od teh ulic je poimenovanih po ženskah?
2. Kdaj je bila v mestu po ženski poimenovana prva ulica?
3. Kdo odloča o poimenovanju ulic in kako lahko občani podajo pobudo za poimenovanje ulice po osebi, za katero menijo, da si to zasluži?
4. Ali v kratkem (v letu 2025) načrtujete še kakšno poimenovanje ulice oziroma trga po ženski?
5. Koliko ulic je poimenovanih po ženskah v strogem mestnem središču?
6. Ali ste na mestni občini kdaj razpravljali, da bi kakšna od že obstoječih reprezentativnih ulic v središču mesta dobila ime po kakšni pomembni ženski iz slovenske zgodovine?

Nato sem se odpravila na ulice treh največjih slovenskih mest, poimenovanih po ženskah, in jih nekaj fotografirala. Ljubljanske ulice sem označila na zemljevidu mesta.

Ljubljana

Oktobra lani je bil v časopisu *Delo* objavljen članek, v katerem piše, da je v Ljubljani 1626 ulic, od tega jih je 65 poimenovanih po ženskah.³ Iz Odseka za odnose z javnostmi Mestne uprave Mestne občine Ljubljana so potrdili, da ta podatek drži. »Vseh ulic je 1626, od tega jih je približno 800 poimenovanih po moških in 65 po ženskah. Ostale ulice in trgi imajo druga imena; stvarna, zemljepisna, po dogodkih ipd.,« odgovarja strokovna sodelavka Mateja T. Peer in dodaja: »V naših arhivih imamo kot prvo poimenovanje ulice po ženski zavedeno ulico Luize Pesjakove, in sicer leta 1958.« Na vprašanje, kdo odloča o poimenovanju ulic, na MOL odgovarjajo: »O poimenovanju ulic odloča Komisija za poimenovanje naselij in ulic, ki ima 124-letno tradicijo. Pobudniki so lahko občani, institucije, nevladne organizacije, gospodarski subjekti idr., ki oddajo pobudo o imenovanju na obrazcu, ki je na voljo na naši spletni strani: <https://www.ljubljana.si/sl/o-ljubljani/ulice-parki-in-trgi-v-ljubljani/pobuda-za-poimenovanje>. Komisija pridobi podatke o lastništvu parcel na predlagani lokaciji (poimenujemo lahko samo zemljišča v lasti MOL, sicer je potrebno soglasje lastnika). Predloge obravnava Komisija za poimenovanje naselij in ulic na območju MOL v skladu z zakonskimi predpisi. Predlog lahko

---

³ Manja Pušnik: Manj kot desetina ulic poimenovanih po ženskah, *Delo*, 4. 10. 2024.

gre tudi v javno obravnavo na četrtne skupnosti in občanom nasploh; komisija na javno razpravo odgovori, nato sestavi predlog akta o poimenovanju, ki ga da v obravnavo mestnemu svetu.

Slika 1: Ulica Danile Kumarjeve v Ljubljani

Ko Mestni svet sprejme predlagani osnutek komisije, ta posreduje osnutek Komisiji za zemljepisna imena SR in GURS. GURS potrdi, da na območju Ljubljane ni ulice s tem imenom, Komisija za zemljepisna imena pa poda mnenje o izbranem imenu (slovnična, besedilotvorna ustreznost). Ko je predlog sprejet, se poimenovanje objavi v Uradnem listu. Komisija za poimenovanje naselij in ulic plača označevalne table imen ulic, GURS pa določi hišne številke in postavi hišne tablice. Pri preimenovanjih ulic nosijo stroške kritja zamenjave osebnih dokumentov in naslovov občani ter podjetja.«

Slika 2: Edina ulica v središču Ljubljane, poimenovana po ženski, nosi ime pisateljice Josipine Turnograjske

Lani so bile sicer v Ljubljani tri ulice poimenovane po ženskah, ena po boginji Ekvorni in dve po slovenskih umetnicah, pevki Marjani Deržaj in slikarki Metki Krašovec. Na vprašanje, ali bodo tudi letos poimenovali kakšno ulico po ženski, na MOL odgovarjajo, da se zavedajo pomembnosti enakosti spolov, vendar »pri poimenovanjih ulic po ženskah obstajajo nekateri izzivi, saj s strani predlagateljev dobimo zanje manj predlogov kot za moške.«

V strogem središču prestolnice je samo ena ulica, poimenovana po ženski, namreč po pisateljici in pesnici Josipini Turnograjski (1833–1854). Vlado Valenčič v knjigi *Zgodovina ljubljanskih uličnih imen* navaja: »Na predlog gradbenega odseka je mestni svet na seji 26. junija 1934 sklenil, da se preimenujejo: (...) Novo ulico med Erjavčevo cesto in Nunsko ulico je poimenoval Turnograjska ulica (od 1937 Ulica Josipine Turnograjske). Klub temu da je Ulica Josipine Turnograjske v mestnem središču, ni zelo opazna. Skrita je med Cankarjevim domom in poslopjem uršulinskega samostana, kratka in ozka. Pri pomanjkanju ulic, poimenovanih po ženskah, v strogem mestnem središču je zanimivo, da imajo nekatere zgodovinske osebnosti, ki so moškega spola, v strogem mestnem središču kar dve ulici oziroma trga (npr. Prešernov trg in Prešernova ulica ter Cankarjeva ulica in Cankarjevo nabrežje).

Slika 3: Ulica Zofke Kvedrove v Ljubljani

Na pomen imen ulic so opozorile tudi študentke univerze za tretje življenjsko obdobje Nadja Agrež, Francka Bizilj, Ana Zalar, Vida Vilhar Pobegajlo in Meta Kutin, ki so se v raziskovalni nalogi ukvarjale z ljubljanskimi ulicami in leta 2017 v Slovanski knjižnici pripravile tudi razstavo o ženskah, po katerih so poimenovane ljubljanske ulice.⁴ Prišle so do zgovornih podatkov o letnicah poimenovanja ulic po ženskah: »Med letoma 1957 in 1968 so po ženskah poimenovali trinajst ulic, med letoma 1970 in 1976 še dvanajst. Največ jih je Ljubljana dobila v prvih sedmih letih v osemdesetih – kar sedemnajst, v desetletju po osamosvojitvi pa niti ene.

⁴ https://issuu.com/knjiznica ljubljana/docs/ljubljanske_ulice_po_zenskah_koncna

Od leta 2010 do 2013 sta v novem naselju Zeleni gaj na Vrhovcih ulici dobili Ivana Kobilca in Angela Vode, v Šiški filozofinja Alma Sodnik, na Brodu pa Ivanka Kožuh.«⁵ Skoraj polovica, več kot 30 ljubljanskih ulic, je poimenovanih po narodnih herojinjah, partizankah in aktivistkah, le tri (Ulica Zmage Kumerjeve, Ulica Marje Boršnik in Ulica Alme Sodnikove) pa, denimo, po znanstvenicah.

Slika 4: Novo naselje na Bokalcih v Ljubljani, kjer sta ulici Marjane Držaj in Metke Krašovec

Na MOL sem naslovila vprašanje, ali so kdaj razpravljali, da bi kakšna od že obstoječih reprezentativnih ulic v središču mesta dobila ime po kakšni pomembni ženski iz slovenske zgodovine. »V središču mesta so ulice večinoma že poimenovane. Preimenovanj ulic ne podpiramo, saj, kot že pojasnjeno, nosijo stroške poimenovanj – zamenjave osebnih dokumentov ipd. občani sami. Zadnji letošnji predlog komisije (predlagatelj je bila SAZU) za poimenovanje po ženskah je Park Ade Škerl in Sonje Plaskan; gre za prvo poimenovanje javnega prostora po dolgoletnem istospolnem paru, s čimer smo potrdili, da smo demokratično

---

⁵ Tina Lešničar: Le trije odstotki ulic poimenovani po ženskah, Delo, april 2015

in emancipirano mesto, ki spoštuje osebno svobodo in enakopravnost posameznika ne glede na osebne okoliščine.« Kot je razvidno iz Priloge 1 in Priloge 2, so v preteklosti ljubljanske ulice pogosto preimenovali. Nenazadnje so leta 1991 preimenovali tudi najdaljšo ljubljansko ulico, Titovo cesto, ki je postala Slovenska in Dunajska cesta. Stroški, ki jih imajo ob preimenovanju ulic občani, so torej tudi priročen izgovor, da stvari ostanejo takšne, kot so.

Slika 5: Ulica Mire Miheličeve v Ljubljani

Maribor

Burna zgodovina štajerske prestolnice se je kazala tudi v imenih mestnih ulic. O poimenovanju ulic v srednjem veku je ohranjenih le malo pisnih virov, prva omenjena ulica pa je Markt, Koroška cesta leta 1315. V času pred prvo svetovno vojno so imele mariborske ulice nemška imena, leta 1918 so dobile slovenska oziroma jugoslovanska imena, nato so jih 1941 spet preimenovali Nemci, leta 1947 pa nova povojna oblast. Kot v knjigi *Mariborske ulice nekoč in danes* navaja Sašo Radovanovič, je »po politikih, gospodarstvenikih in organizatorjih

narodnega gibanja poimenovanih 57 ulic ali 7 %, po pripadnikih NOB je poimenovanih 161 ulic ali 19,9 %, po tujih vidnih osebnostih je poimenovanih 58 ulic ali 7,2 %, po pisateljih in pesnikih je poimenovanih 63 ulic ali 7,8 %, po znanstvenih delavcih in izumiteljih je poimenovanih 64 ulic ali 7,9 %, po krajih (mestih, rekah, pokrajinah, državah) je poimenovana 101 ulica ali 12,5 %, po dogodkih in ljudstvih iz zgodovine je poimenovanih 10 ulic ali 1,2 %, po športnikih in telesno kulturnih delavcih so poimenovane 3 ulice ali 0,4 %, po organizacijah, združenjih in vojaških enotah je poimenovanih 22 ulic ali 2,7 %, po literarnih junakih je poimenovanih 10 ulic ali 1,2 %, po gospodarskih in kulturnih dejavnostih je poimenovanih 52 ulic ali 6,4 %, po krajevnih oznakah (krajevna imena) 132 ulic ali 16,3 %, po slikarjih, kiparjih in arhitektih je poimenovanih 22 ali 2,7 % ulic, po skladateljih in glasbenih ustvarjalcih je poimenovanih 14 ulic ali 1,7 % in po kulturnih delavcih, igralcih je poimenovanih 41 ulic ali 5,1 % vseh ulic v mestu. Med 811 ulicami, trgi in cestami je po Mariborčanih (rojeni v Mariboru ali so se pozneje priselili in v mestu uveljavili) poimenovanih 129 ali 15,9 % ulic. Po ženskah je v mestu poimenovanih le 18 ulic ali 2,2 % vseh ulic (vse šele po 2. svetovni vojni).«⁶

Slika 8: Ulica Slave Klavore v Mariboru

⁶ Sašo Radovanovič: Mariborske ulice nekoč in danes, Založba Roman, 2015.

Po podatkih iz lanskega decembra, ki so mi jih posredovali iz Urada za kulturo in mladino Mestne občine Maribor, imajo v Mestni občini Maribor trenutno 902 ulici. Pojasnjujejo, da je lahko poimensko ulic nekaj manj, ker je ime ulice vezano na naselje. 20 ulic ima v svojem imenu žensko ime, zadnja ulica po ženski je bila poimenovana leta 2020, Ulica Zore Janžekovič. Zora Janžekovič (1918–2015) je bila slovenska kirurginja, profesorica in pionirka zdravljenja opeklin, ki se je rodila v Slovenski Bistrici, se šolala v Zagrebu in vse življenje delala v Mariboru.

Znotraj mariborskega mestnega obzidja ni po ženski poimenovana niti ena ulica. »Vlogo za poimenovanje ali preimenovanje ulice lahko oddajo občani ali organizacije. Splošne informacije, predpisi, navodilo za oddajo vloge in obrazec so objavljeni na spletni strani Mestne občine Maribor,« so še dodali na Mestni občini Maribor.

Slika 9: Irenina ulica v Mariboru.

Zanimivo je, da ima Maribor dve ulici, poimenovani po literarnih junakinjah, po Ireni iz Finžgarjevega romana *Pod svobodnim soncem* (svojo ulico ima tudi Iztok iz tega romana) in po Mojci iz Vandotovega *Kekca* (ulici imata tudi Vandotova literarna junaka Kekec in Rožle).

Kranj

V Kranju je 186 ulic, iz Mestne občine Kranj pa so sporočili, da jih je sedem poimenovanih po ženskah: Ulica Tatjane Odrove (po partizanki Cilki Odar – Tatjani), Ulica Milene Korbarjeve (partizanka), Ulica Vide Šinkovčeve (partizanka), Ulica Angelce Hlebce (gledališka in filmska igralka), Drolčeva ulica (po Štefki Drolc, igralki), Vrečkovca ulica (po učiteljici Nadi Vreček), in Gosposvetska ulica (Gospa sveta, Šmarjetna gora, Sv. Marjeta). Nazadnje je bila leta 2008

po ženski poimenovana Ulica Angelce Hlebce, ostale ulice, poimenovane po ženskah, pa obstajajo že najmanj od leta 1989. V strogem mestnem jedru Kranja ni ulice, ki bi bila poimenovana po ženski. »Na splošno pa lahko povemo, da so prebivalci navajeni na poimenovanje, kakršno je in niso naklonjeni spremembam, tudi iz finančnih razlogov (menjava osebnih dokumentov),« so sporočili in dodali: »Občani lahko kadarkoli podajo pobudo za poimenovanje ulice. O predlogu imena ulice običajno poteka razprava znotraj občinske uprave, v kolikor se uprava strinja s predlaganim imenom, je potrebno glede na veljavno zakonodajo pridobiti pozitivno mnenje s strani Geodetske uprave in Komisije za standardizacijo zemljepisnih imen,« pojasnjujejo na MO Kranj in dodajajo, da v bližnji prihodnosti ne načrtujejo novega poimenovanja ulice oziroma trga po ženski.

Celje

Iz Mestne občine Celje odgovorov na vprašanja niso poslali, iz Telefonskega imenika Slovenije⁷ pa je razvidno, da je v Celju 276 ulic, od tega jih je osem poimenovanih po ženskah: Ulica Alme Karlin, Ulica Anice Černejeve, Ulica Bibe Roecka, Ulica Hermine Seničarjeve, Ulica Ivanke Uranjekove, Ulica Milke Kerinove, Ulica Tončke Čečeve in Ulica Zofke Kvedrove. V ožjem starem mestnem jedru je Ulica Ivanke Uranjekove, ki vodi mimo Pokrajinskega muzeja Celje. Ivanka Uranjek – Angelca se je šolala na gimnaziji v Celju, bila je sošolka Karla Destovnika - Kajuha in Vere Šlander, potem pa je delala kot učiteljica. Kot kurirko komunistične partije Slovenije so jo 28. julija 1941 ustrelili v dobravskem gozdu pri Krškem.

---

⁷ <https://itis.si/ol.net>

Slika 10: Ulica Alme Karlinove v Celju

Koper

Iz Mestne občine Koper so sporočili, da imajo 255 ulic oziroma poti, »od tega so po ženskah poimenovane štiri, in sicer Cesta Zore Perello - Godina, Ulica Nadje Žagarjeve, Ulica Vojke Šmuc in Pot Elvire Vatovec. V mestnem jedru je po ženski poimenovana ena ulica, in sicer Ulica Zore Perello – Godina. Zora Perello – Godina je bila protifašistična borka in aktivistka NOB. V primestju na Markovcu sta po ženskah poimenovani dve ulici: Ulica Vojke Šmuc (Vojka Šmuc je bila politična preganjanka in borka NOB) in Ulica Nade Žagarjeve (aktivistka SKOJ-a in OF ter borka v NOB). Četrta ulica, poimenovana po partizanski učiteljici Elviri Vatovec, je v Bertokih.«

Kot pravijo na koprski občini, je poimenovanje ulic določeno z Zakonom o določanju območij ter o imenovanju in označevanju naselij, ulic in stavb (ZDOIONUS), kjer je tudi določeno, da se ime ulice določi po zemljepisnem imenu, imenu dogodka ali datumu, povezanem z zgodovino, ali po osebi, ki je bistveno prispevala k razvoju naselja ali je pomembna v širšem družbenem okolju ali po kulturnem izročilu. Ime ulice se lahko določi po umrli osebi v skladu s predpisom, ki ureja varstvo osebnih podatkov. Predloge poimenovanja lahko dajo župan, član občinskega sveta, svet krajevne skupnosti in udeležene osebe iz drugega odstavka 3. člena tega zakona (osebe, ki imajo tam stalno ali začasno prebivališče).

Pri določanju območij naselij in imen naselij ter imenovanju ulic oziroma preimenovanju naselij in ulic je treba opraviti predhodno posvetovanje z osebami z območja, na katero se spremembe nanašajo. Udeležene osebe so polnoletne osebe, ki imajo na območju, na katero se spremembe nanašajo, prijavljeno stalno ali začasno prebivališče, in pravne osebe zasebnega in javnega prava, ki imajo na tem območju sedež. Predhodno posvetovanje se začne z objavo predloga iz 12. člena tega zakona na spletnih straneh občine in vsaj v enem javnem mediju na območju občine. Hkrati z objavo župan objavi poziv k predhodnemu posvetovanju z navedbo načina in roka, v katerem se lahko vložijo mnenja, predlogi in pripombe k predlogu iz 12. člena tega zakona.

O poimenovanju sprejme občinski svet odlok (pred sprejemom odloka, s katerim se določi območje naselja oziroma ime naselja, obravnavati mnenja, predloge in pripombe, dane na predhodnem posvetovanju, in se do njih opredeliti ter o svojih stališčih obvestiti javnost na spletnih straneh občine).«

V letošnjem letu na Mestni občini Koper ne načrtujejo poimenovanja ulice oziroma trga po ženski.

Velenje

Iz velenjske občine so sporočili, da ima Velenje 103 ulice oziroma ceste, niti ena pa ni poimenovana po ženski. Prav tako v letošnjem letu ni načrtovano preimenovanje kakšne od obstoječih ulic ali cest. Dodajajo, da niso dobili nobenih tovrstnih predlogov, da pa bo z načrtovanimi novimi pozidavami v prihodnjih letih na voljo več priložnosti za poimenovanje novih ulic. »Predloge za poimenovanje ali preimenovanje lahko kadarkoli podajo: člani občinskega sveta Mestne občine Velenje, člani krajevnih skupnosti in mestnih četrti, fizične osebe s stalnim prebivališčem v Mestni občini Velenje in pravne osebe s sedežem v Mestni občini Velenje,« so zapisali. Po prejemu predloga pristojna komisija preveri, ali oseba, po kateri je predlagano poimenovanje, izpolnjuje pogoje, kot so pomemben prispevek k družbeni, kulturni ali zgodovinski dediščini. Po preučitvi predloga in morebitni javni razpravi občinski svet sprejme končno odločitev.

Dodali so še, da se postopek poimenovanja nove ulice precej razlikuje od preimenovanja obstoječe ulice: »Preimenovanje obstoječe ulice za prebivalce pogosto pomeni obvezo urejanja novih dokumentov, kar je časovno in finančno obremenjujoče. Zaradi tega se daje prednost poimenovanju novih ulic, kjer takšnih posledic za občane ni.«

Novo mesto

Novo mesto ima več kot 200 mestnih ulic, po ženskah jih je poimenovanih pet: Ulica Ilke Vašte, Ulica Ivane Oblak, Ulica Elizabete Soklič in Ulica Marije Tomšič, še ena pa je poimenovana po baletnih zakoncih Pii in Pinu Mlakarju. »Je pa v Novem mestu kot turistična ponudba mesta vzpostavljena tudi sprehajalna pot, ki zajema 13 izjemnih posameznic, ki so pustile pomemben pečat v mestu in širše,« poudarjajo na novomeški občini. Sprehajalna pot, pa tudi štiri nove ulice, poimenovane po ženskah, so plod prizadevanj partnerstva Pozabljena polovica Novega mesta, ki združuje Društvo za razvijanje prostovoljnega dela Novo mesto-Regijski NVO center, Založbo in knjigarno Goga, društvo Est=etika, Slavistično društvo Dolenjske in Bele krajine, Javni sklad RS za kulturne dejavnosti, območna izpostava Novo mesto in MO Novo mesto.⁸ Partnerstvo Pozabljena polovica Novega mesta si prizadeva za enakopravnost in popravilo krivic iz preteklosti. Kot so zapisali na njihovi spletni strani, »zgodovinska dejstva pričajo o strukturnih ovirah in neenakosti med spoloma, ki so ženskam omejevala zasedanje mest in položajev z družbenim, ekonomskim in s političnim vplivom. Kljub številnim oviram in sistemskim omejitvam so ženske na številnih področjih, kot so umetnost, medicina, glasba, ples, gledališče, literatura, podjetništvo, politika, šolstvo, naravoslovje, šport ipd., prodrle v javno sfero in prispevale k razvoju skupnosti, vendar pri tem pogosto ostale pozabljene. Projekt Pozabljena polovica Novega mesta želi to krivico popraviti.«⁹

Prva novomeška ulica je bila po ženski poimenovana med letoma 1966 in 1975 (Ulica Ilke Vašetove; ni točnega podatka o letu), decembra 2021 pa je občinski svet potrdil poimenovanje šestih novih ulic, od tega treh novih ulic v novi stanovanjski soseski v Bučni vasi po zaslužnih ženskah novomeške preteklosti: Ivani Oblak, Elizabeti Soklič, Mariji Tomšič in Veri Albreht. Ivana Oblak, doma iz Škofje Loke, je bila prva učiteljica gluhonemih deklic v slovenskem jeziku. Bila je prva predstojnica samostana Šolskih sester de Notre Dame, kot učiteljica, usposobljena za poučevanje gluhonemih, pa je zaslužna za uspešno delovanje šole za gluhoneme deklice, ki je v Šmihelu pri Novem mestu delovala od oktobra 1886 do leta 1904. Elizabeta Soklič je leta 1926 postala prva učiteljica na novomeški gimnaziji, kjer je poučevala ročna dela. Marija Tomšič (1907–1986) je bila pionirka zdravstvene nege na Dolenjskem in glavna sestra v novomeški javni ženski bolnišnici, po reorganizaciji pa je do upokojitve delala kot glavna medicinska sestra kirurškega oddelka.

Vera Albreht, rojena Kesler (Krško, 1895–Ljubljana, 1971), je bila pesnica, pisateljica, publicistka in prevajalka. Njena najbolj znana dela so *Nekoč pod Gorjanci*, knjiga spominov na

---

⁸https://www.novomesto.si/dogajanje/novice/2021122012295214/v_novem_mestu_stiri_nove_ulice_z_zenski_mi_imeni/

⁹ <https://www.pozabljenapolovica-novegamesta.org/>

njena otroška leta, *Lupinica* in *Babica in trije vnučki*. Svoje članke, prozo in pesmi je objavljala v revijah in časopisih, izdala je več zbirk mladinske poezije in proze. Objavljala je uganke, znana pa je tudi po prevajanju iz nemščine, hrvaščine in srbščine v slovenščino. Svojo literarno zapuščino je v oporoki poklonila Knjižnici Mirana Jarca Novo mesto.

V novomeški občini lahko občani predlog za poimenovanje ulic podajo občinski upravi, do poimenovanja se v skladu z zakonom opredeli strokovna služba občinske uprave, v kolikor predlog ustreza pogojem, ga mora na seji potrditi še občinski svet. Novih poimenovanj ulic po ženskah zaenkrat ne načrtujejo, iz novomeške občine pa so sporočili še, da v strogem mestnem središču po ženskah ni poimenovana nobena ulica.

Ptuj

Mestna občina Ptuj ima 198 ulic. Po ženskah je poimenovanih pet ulic: Ulica Anice Kaučević, Ulica Anice Kolarič, Ulica Jožefe Lackove, Ulica Vide Alič in Natašina pot. Kot so sporočili z Mestne občine Ptuj, »Zakon o določanju območij ter o imenovanju in označevanju naselij, ulic in stavb (Uradni list RS, št. 25/08; v nadaljevanju ZDOIONUS) določa, da se lahko postopek za vzpostavitev uličnega sistema in imenovanja ulice začne na predlog, ki ga dajo župan, član občinskega sveta ali četrtna skupnost. Postopek določitve poteka ulic ter poimenovanje le-teh v imenu županje vodi Komisija za poimenovanje ulic v Mestni občini Ptuj (v nadaljevanju: komisija), katere naloga je, da v skladu z določili ZDOIONUS in na podlagi prejetih pobud ter predlogov pripravi strokovno utemeljene predloge s vso potrebno dokumentacijo. Komisija pozove četrtne svete in mestni svet ter širšo javnost za posredovanje predlogov. Nato v skladu s prejetimi predlogi komisija pripravi nabor možnih poimenovanj ulic in ga predloži mestnemu svetu v nadaljnjo obravnavo in sprejem.« Leta 2023 so na Ptuj poimenovali kar 11 ulic. Kot je poročal portal *Ptujinfo*¹⁰, med predlogi za poimenovanje ulic ni bilo niti enega ženskega imena. V dokumentu Odlok o imenovanju, preimenovanju in odpravi ulic na območju naselja Ptuj je celo zapisano, da se ukine Majdina pot in se priključi sedanji Selski cesti.¹¹

Z Mestne občine Ptuj so sporočili, da v letu 2025 ne načrtujejo poimenovanja ulice oz. trga po ženski. Pravijo tudi, da v strogem mestnem središču Ptuja po ženskah ni poimenovane nobene

---

¹⁰ <https://ptujinfo.com/novica/lokalno/na-ptuju-nove-ulicice-naselja-kako-bodo-poimenovana-med-predlogi-niti-ene-zenske>

¹¹

http://www2.gov.si/zak/idc4/pred_ls.nsf/d2f1c6ac9e5021f7c125680e004c32ed/83229f43ea92f072c12568900044ee5a?OpenDocument

ulice in tega v kratkem ne načrtujejo, saj se ulice oz. poteki ulic v samem historičnem centru Ptuja ne mislijo spreminjati. Na novo se vzpostavljajo ulice na območjih, ki so, v skladu s prostorskimi načrti občine, načrtovana za novo izgradnjo objektov. Stališče komisije, županje in mestnega sveta je, da se pri bodočih poimenovanjih ulic načrtuje poimenovanje po ženskah, ki so pomembno vplivale na razvoj mesta in širše.

Kamnik

V Kamniku je 111 ulic, po ženski pa je poimenovana ena sama, Pot Marije Vere. Igralka Marija Vera se je leta 1881 v Kamniku rodila kot Marija Ksavera Eppich, družina pa se je kmalu preselila v Gorico, kjer je obiskovala učiteljsiše. Nekaj časa je kot učiteljica delala v Sežani, potem pa je na Dunaju študirala na igralski akademiji, ki jo je z odličnim uspehom zaključila leta 1907. Že v začetku svoje umetniške poti si je nadela gledališko ime Marija Vera. Igralsko pot je začela v Zürichu v Švici, nadaljevala v Berlinu, po prvi svetovni vojni pa tudi v Novem Sadu in Beogradu. Leta 1923 je začela igrati v ljubljanski Drami, kjer je tudi režirala. V Kamniku je po njej poimenovana tudi Osnovna šola Marije Vere.

Na Mestni občini Kamnik pojasnjujejo, da imena ulic v občini Kamnik določata Statut Občine Kamnik in Odlok o določitvi območij krajevnih skupnosti in volitvah v svete krajevnih skupnosti v Občini Kamnik. Predlog za poimenovanje ulice se poda Komisiji za imenovanje in preimenovanje naselij ter delov naselij v Občini Kamnik. Komisija mora pridobiti soglasje svojcev, mnenje krajevne skupnosti in pozitivno mnenje Geodetske uprave Republike Slovenije. Ko je predlog usklajen, končno odločitev o poimenovanju ulice sprejme Občinski svet Občine Kamnik z odlokom. Kot pravijo, so konec novembra prejeli »predlog za poimenovanje ulice/parka/drusega objekta po ženski, vendar so postopki še v začetni fazi, zato težko rečemo, ali bo v letu 2025 (če sploh) dejansko prišlo do novega poimenovanja ali ne.«

Preimenovanju ulic tudi na kamniški občini niso naklonjeni in se za to načeloma ne odločajo, »saj so s preimenovanjem obstoječih ulic povezani precejšnji stroški (na primer: nova prometna signalizacija, kritje stroškov zamenjave vseh osebnih in drugih dokumentov). Običajno gre torej za postopke, kjer se določa ime nove ulice, kar pa tudi ni zelo pogosto.« Nazadnje se je to zgodilo leta 2022, ko je občinski svet Občine Kamnik sprejel odlok o poimenovanju Ulice Edvarda Peperka.

Jesenice

V občini Jesenice imajo 91 ulic, nobena ni poimenovana po ženski. »V kratkem ni načrtovano nobeno preimenovanje ali imenovanje nove ulice ali trga,« sporočajo z jeseniške občine, kjer o poimenovanju ulic odloča Občinski svet občine Jesenice, pobudo za poimenovanje pa lahko »poda vsak od občanov«.

Domžale

Občina Domžale ima 90 ulic, žensko ime nosi ena, Zoranina ulica. Zorana je bil psevdonim pesnice in pisateljice Franje Trojanšek, poročene Dekleva, ki se je leta 1867 v Mengšu rodila gostilničarju Francu Trojanšku in njegovi ženi Mariji, rojeni Prešeren, daljni sorodnici Franceta Prešerna. Po bolezni je v svojem desetem letu oglušela. V očetovi gostilni je srečevala izobražence in literate. Objavljala je v revijah *Slovenka*, *Dom in svet*, *Vrtec* in *Ženski svet*.

Nova Gorica

V mestu Nova Gorica je 52 ulic, nobena izmed njih pa ni poimenovana po ženski. V novogoriški občini so ulico nazadnje poimenovali leta 2010, in sicer Ulico Šantlovih. »S tem se je mestni svet želel pokloniti spominu na celotno družino, kjer so vidno vlogo v umetniškem pogledu odigrale tudi tri ženske (mati in dve hčerki),« so sporočili iz novogoriške občine.

Avgusta Šantel (1852-1935) je bila slovenska slikarka in narodna buditeljica, poročena z matematikom in astronomom Avgustom Šantlom. V Gorici so se jima rodili otroci Henrika, Avgusta in Aleksander (Saša). Saša Šantel je bil slikar, violinist in pedagog, Avgusta mlajša je bila slikarka in učiteljica risanja, ki je delovala v Slovenski Bistrici, Pulju, Divači in v Ljubljani, Henrika pa je po smrti Ivane Kobilce veljala za najboljšo slovensko slikarko v figuralnem slikarstvu in tihožitju.

»Skladno s Poslovníkom Mestnega sveta Mestne občine Nova Gorica lahko dajejo pobude za poimenovanje bodisi svetnice bodisi svetniki. Se pa na komisijo obračajo tudi posamezniki in razna društva. Komisija pred pričetkom postopka o tem zaprosi za mnenje pristojno krajevno skupnost. Politika do sedaj ni bila naklonjena k preimenovanju ulic, saj je to povezano z dodatnimi stroški za občane (izdelava novih osebnih izkaznic, potnih listov, hišnih števil, etc.) in pravne osebe,« so pojasnili na občini Nova Gorica, kjer »v kratkem ni v načrtu nobenega poimenovanja ulic po ženskah, ker novih ulic ni. Mogoče se bo zgodilo

poimenovanje parka po pionirjih slovenskega in svetovnega letalstva bratih Rusjan, kar pa se ne ureja skladno z določbami pristojnega zakona.« Dodali so, da imajo v središču mesta osnovno šolo, poimenovano po narodni herojki Milojki Štrukelj, in spomenik Ljubki Šorli v aleji pomembnih Goriških osebnosti, »tako da le ni vse tako črnogledo«.

Trbovlje

Trbovlje imajo 41 ulic, po ženskah sta poimenovani dve, Ulica Neža in Cesta Tončke Čeč. Ulica Neža je poimenovana po sveti Neži, po kateri je poimenovana tudi cerkev na Kumu, Tončka Čeč (1896–1943) pa je bila narodna herojinja, komunistka, partizanka in prvoborka, ki se je rodila v Trbovljah v rudarski družini. Že leta 1920 se je pridružila Komunistični partiji Jugoslavije, ki jo je poslala tudi na šolanje v Sovjetsko zvezo. Pred drugo svetovno vojno so jo zaradi političnega delovanja dvakrat zaprli. Po okupaciji Jugoslavije je bila članica Revirske čete, po njenem razbitju pa inštruktorka partizanskega kadra in prva sekretarka Območnega komiteja Komunistične partije Slovenje. Avgusta 1942 jo je izsledil Gestapo in zaprli so jo v zapor Stari pisker v Celju. V začetku leta 1943 so jo premestili v Auschwitz, kjer so jo umorili v plinski celici.

Škofja Loka

Škofja Loka ima 31 ulic. Nobena od njih ni poimenovana po ženski.

Izola

Mestna občina Izola ima 104 ulice, po ženskah so poimenovane štiri, in sicer vse štiri po partizankah: Ulica Alme Vivode, Ulica Elvire Vatovec, Ulica Mihaele Škapin in Ulica Mirke Kleve.

Alma Vivoda - Ljubka (1911–1943), doma iz Milj, je bila partizanka in prva ženska žrtev fašizma. Njihova domača gostilna La Tappa je bila shajališče antifašističnega gibanja, Alma pa je vzdrževala stike med Trstom, Miljami in Istro, pa tudi med slovenskimi in italijanskimi partizanskimi enotami. Padla je v oboroženem spopadu in bila prva ženska, ki je padla kot žrtev ilegalnega dela. Maja 1944 so pod Socerbom ustanovili bataljon Alma Vivoda, ki je pripadal diviziji Natisone. 1971. so ji v Miljah postavili spomenik.

Mihaela Škapin – Drina (1922–1943) je bila partizanka, rojena v Velikem Polju blizu Sežane. Borila se je v Prvi kraški četi, kjer je bila namestnica političnega komisarja, v Gradnikovi in Vojkovi brigadi, kjer je bila prav tako namestnica političnega komisarja. Padla je v bitki na Žirovskem vrhu.

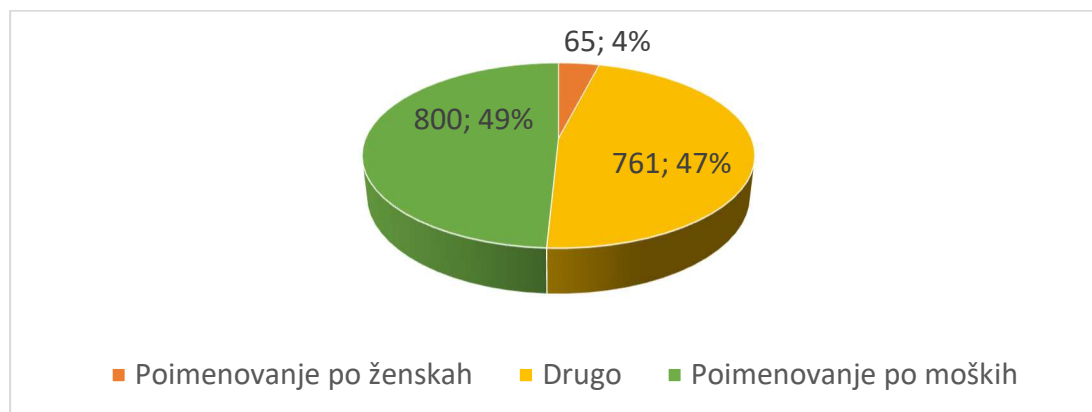
Elvira Vatovec (1922–1944) se je kot najmlajša od šestih otrok rodila v Čezarju pri Kopru. Kot služkinja je delala v Italiji, Grčiji in v Tirani. Leta 1941 se je vrnila v Čezarje in se pridružila političnemu delu Osvobodile fronte, postala je njena aktivistka in kurirka. Po kapitulaciji Italije je postala partizanska učiteljica v domačem kraju, kjer so jo v začetku septembra 1944 skupaj s sestro zajeli nemški vojaki. Po mučenju v vojaški postojanki v Dekanih so ju 5. septembra 1944 ustrelili. Po Elviri Vatovec so po osvoboditvi poimenovali osnovni šoli v Pradah in Strunjanu ter vrtec v Strunjanu.

Marija Mirka Kleva je bila partizanska učiteljica.

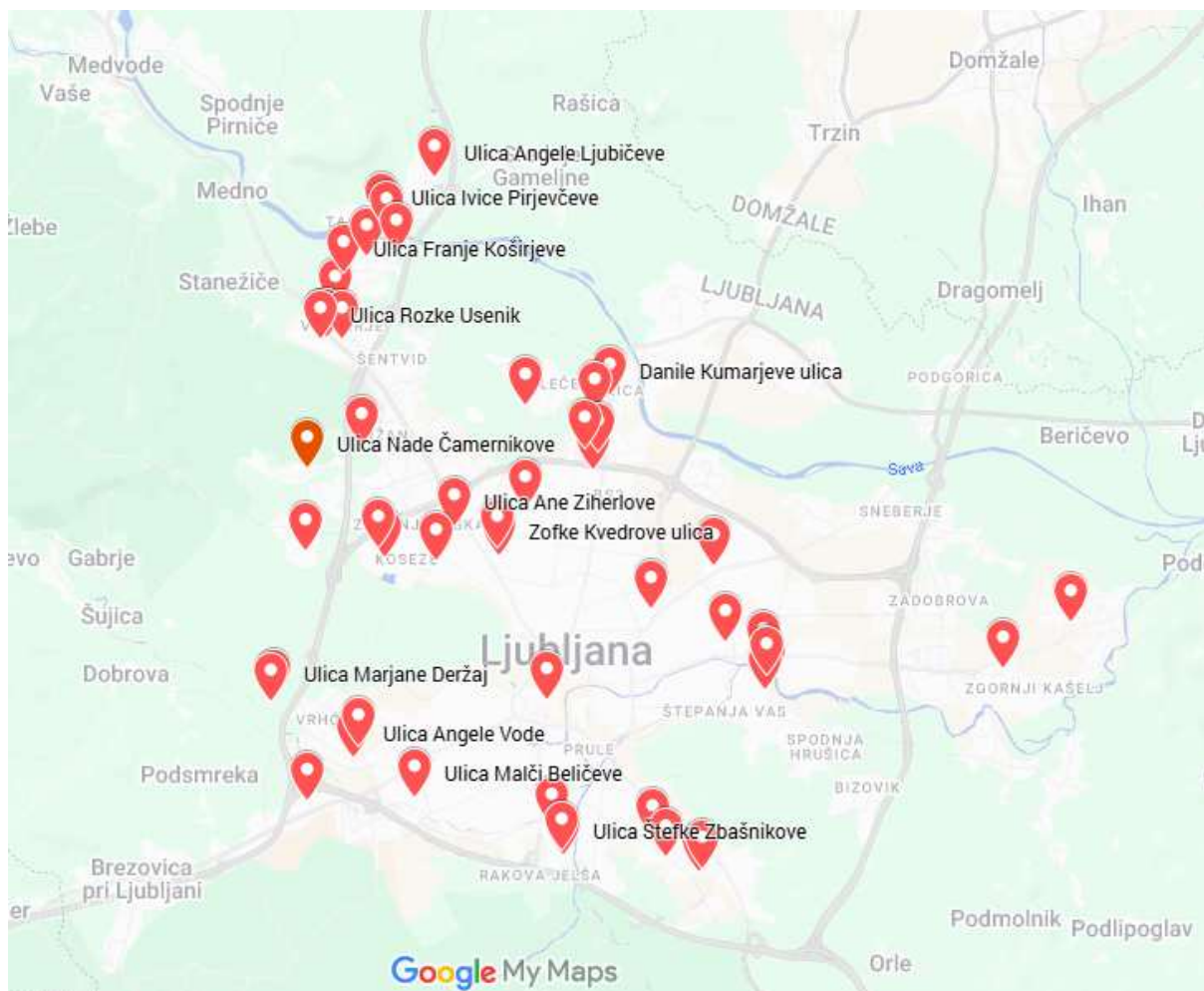
Rezultati

Moji hipotezi sta se skoraj v celoti potrdili. V največjih slovenskih mestih je po ženskah poimenovanih bistveno manj ulic kot po moških. Razen zelo redkih izjem ulic, poimenovanih po ženskah, ni v ožjih mestnih središčih. Rezultati so razvidni iz spodnjih grafov in zemljevida.

Ljubljana

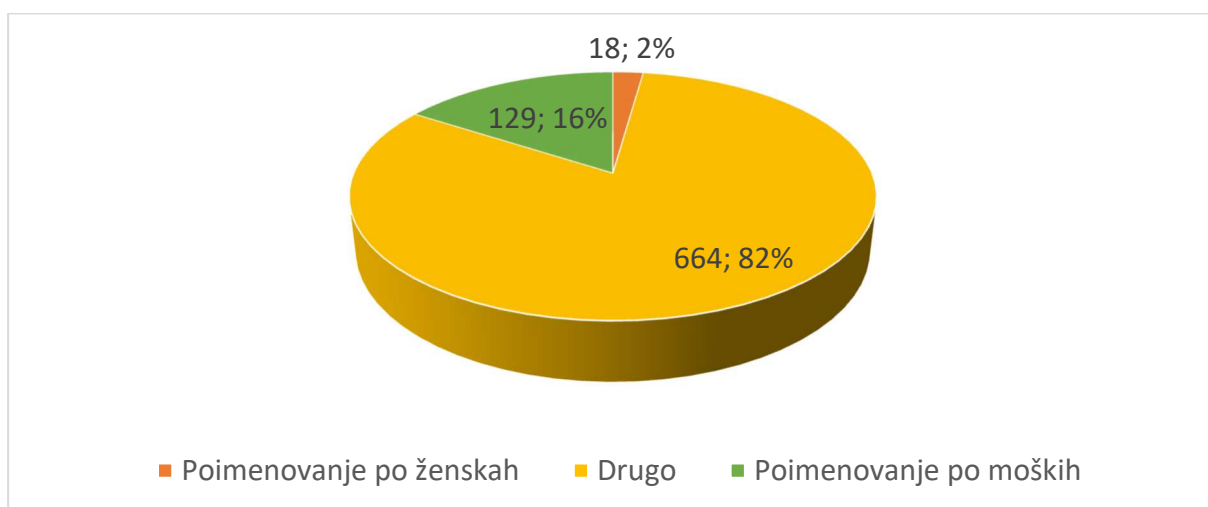

Graf 1: Razmerje števila ulic, poimenovanih po moških, ženskah in ostalih poimenovanjih v Ljubljani.

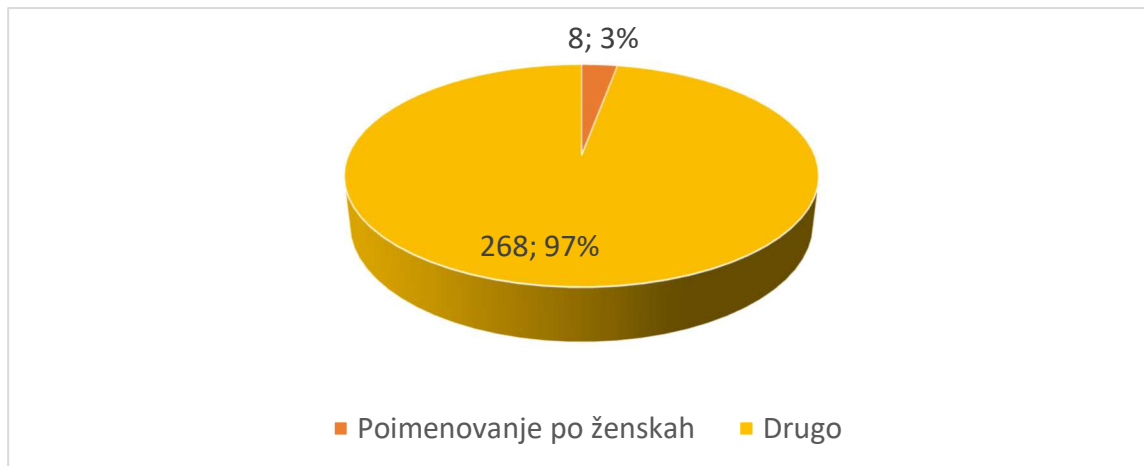
Slika 11: Ulice v Ljubljani in okolici, poimenovane po ženskah. Prikazano na Google Maps.

Maribor

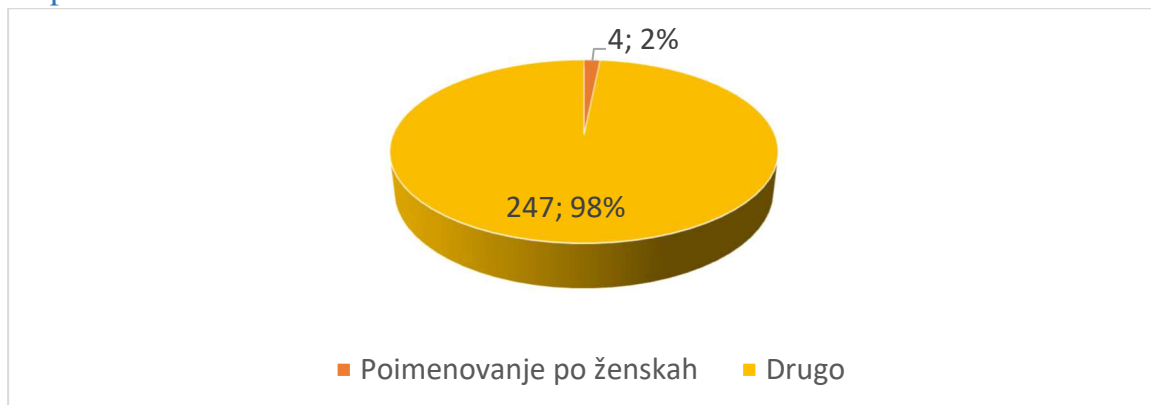
Graf 2: Razmerje števila ulic, poimenovanih po moških, ženskah in ostalih poimenovanjih v Mariboru.

Celje

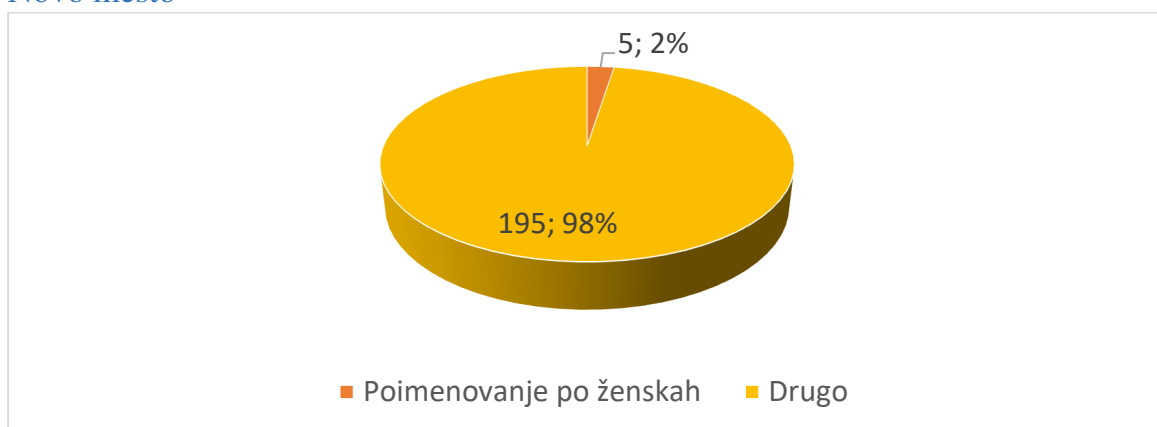
Graf 3: Razmerje števila ulic, poimenovanih po ženskah, in ostalih poimenovanjih v Celju.

Koper

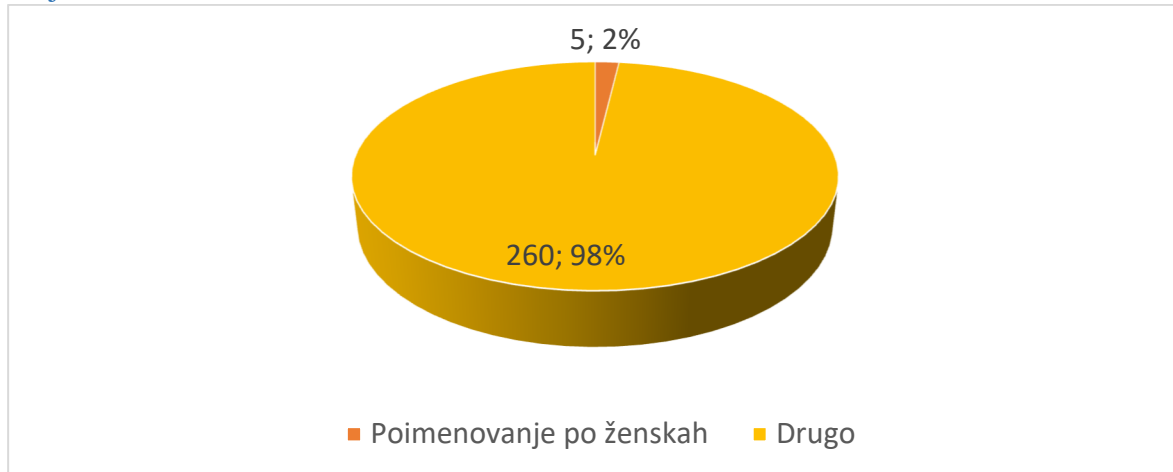
Graf 4: Razmerje števila ulic, poimenovanih po ženskah, in ostalih poimenovanjih v Kopru.

Novo mesto

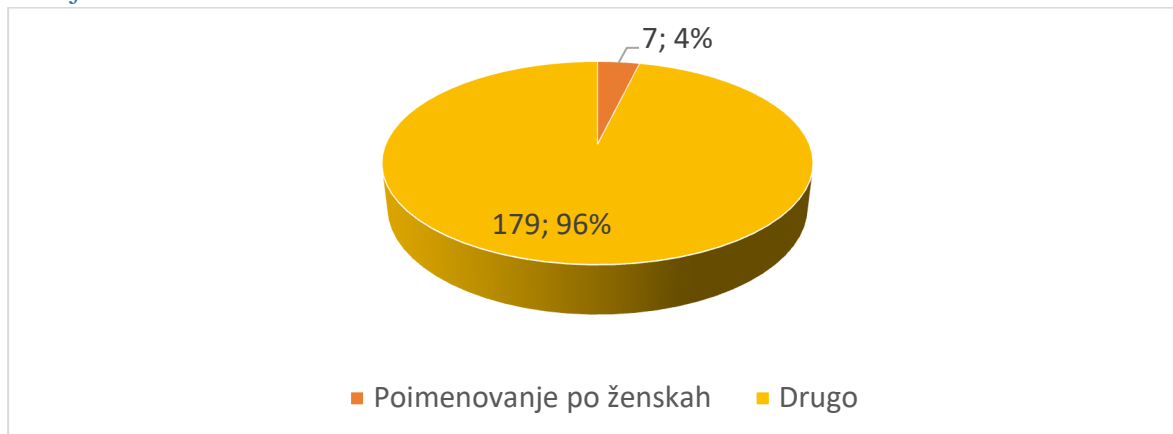
Graf 5: Razmerje števila ulic, poimenovanih po ženskah, in ostalih poimenovanjih v Novem mestu.

Ptuj

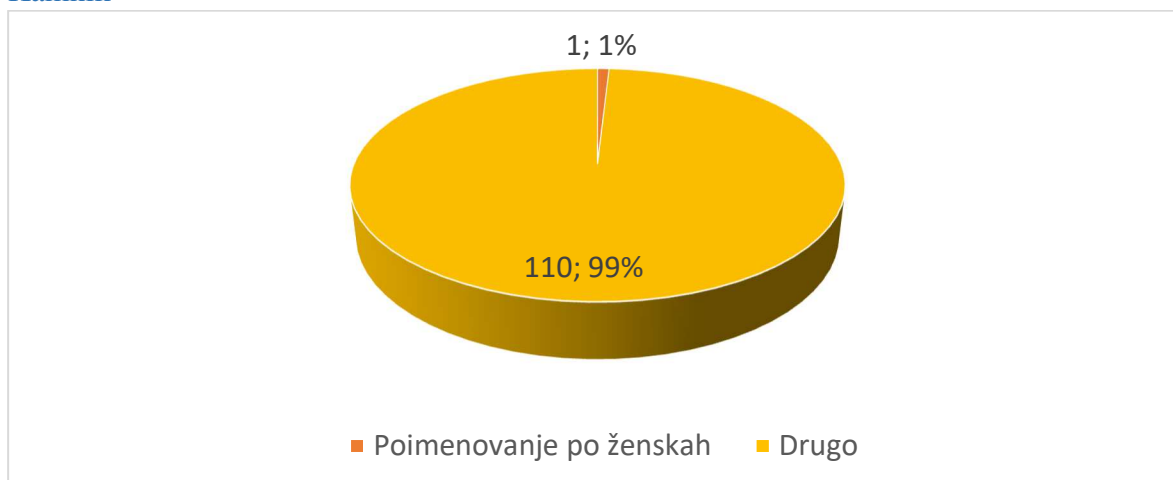
Graf 6: Razmerje števila ulic, poimenovanih po ženskah, in ostalih poimenovanjih na Ptujju.

Kranj

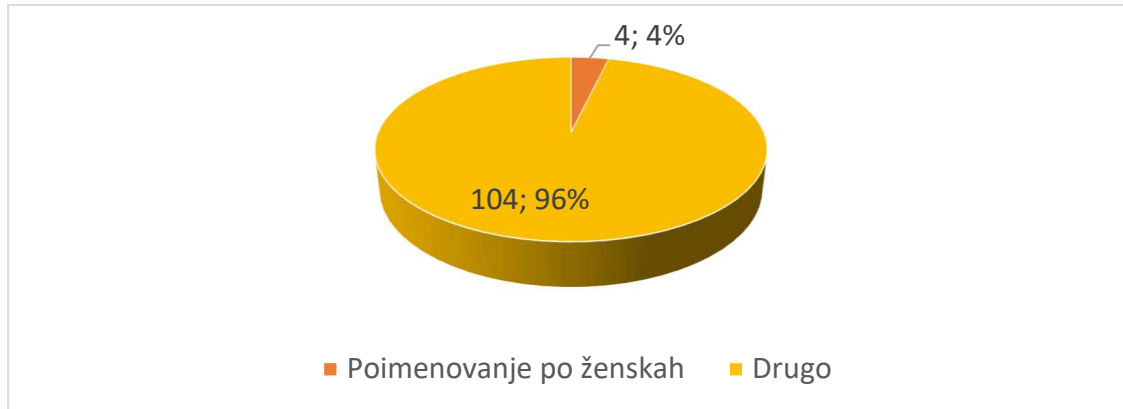
Graf 7: Razmerje števila ulic, poimenovanih po ženskah, in ostalih poimenovanjih v Kranju.

Kamnik

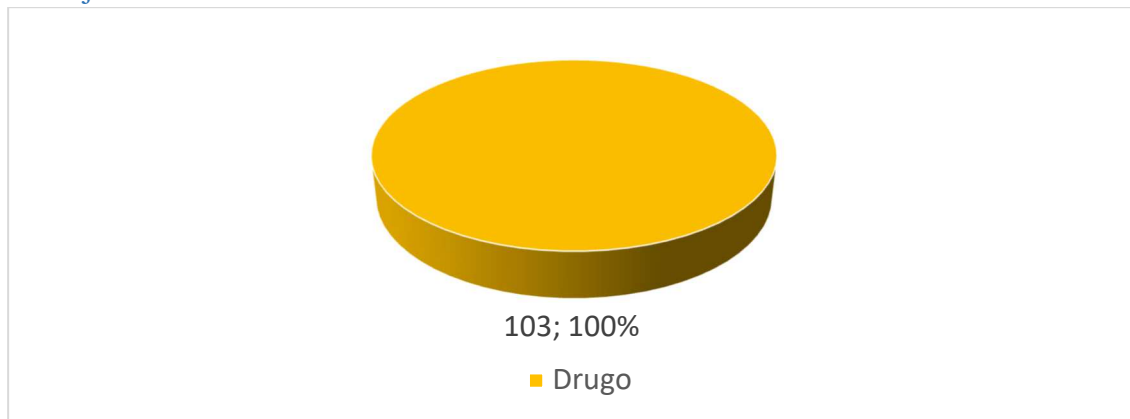
Graf 8: Razmerje števila ulic, poimenovanih po ženskah, in ostalih poimenovanjih v Kamniku.

Izola

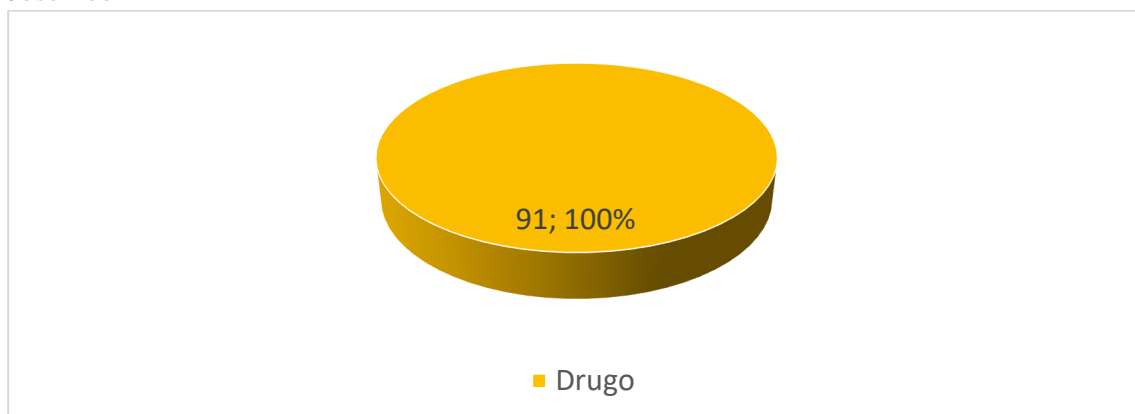
Graf 9: Razmerje števila ulic, poimenovanih po ženskah, in ostalih poimenovanjih v Izoli.

Velenje

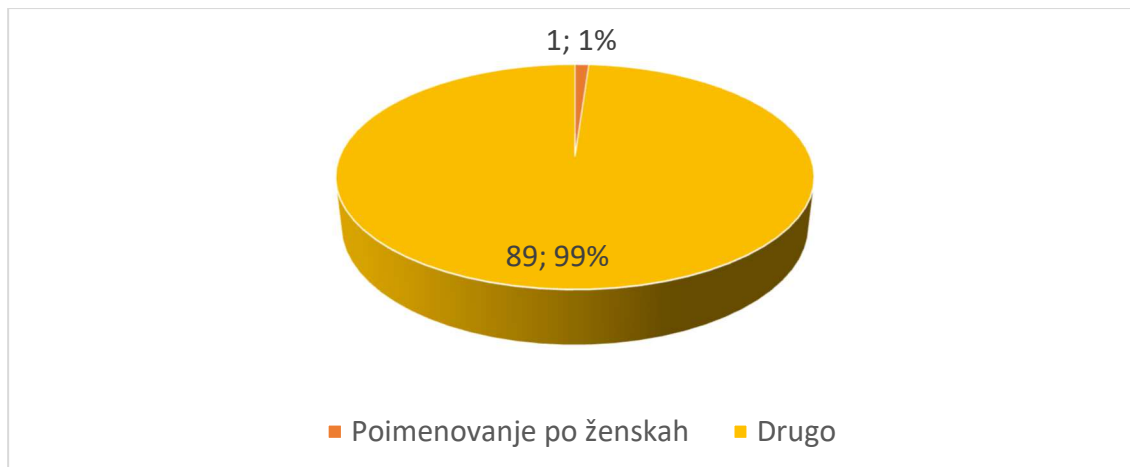
Graf 10: Razmerje števila ulic, poimenovanih po ženskah, in ostalih poimenovanjih v Velenju.

Jesenice

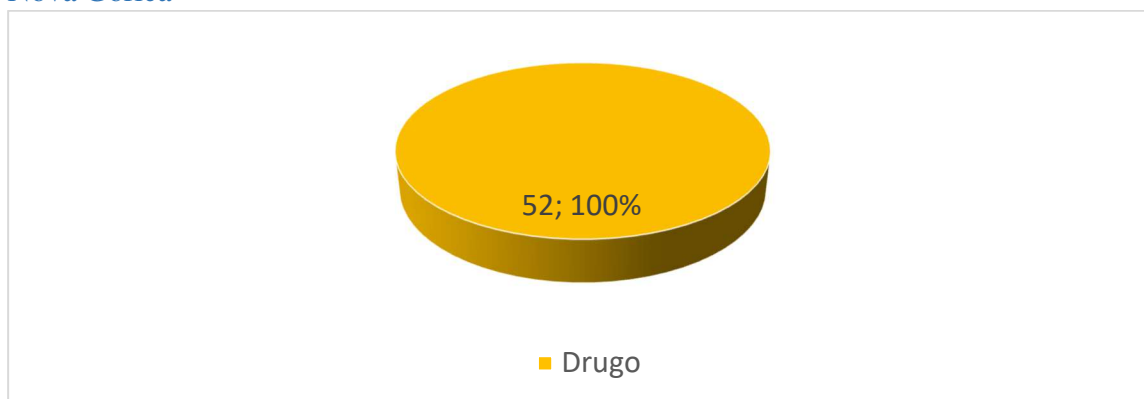
Graf 11: Razmerje števila ulic, poimenovanih po ženskah, in ostalih poimenovanjih na Jesenicah.

Domžale

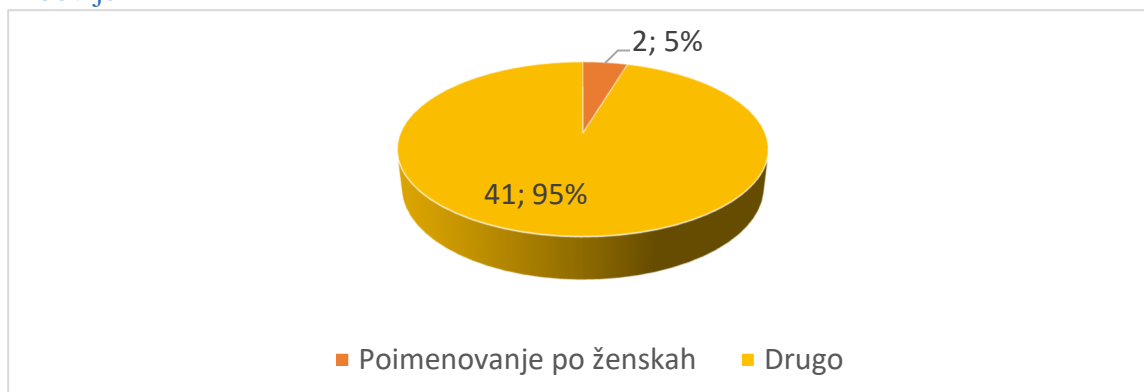
Graf 12: Razmerje števila ulic, poimenovanih po ženskah, in ostalih poimenovanjih v Domžalah.

Nova Gorica

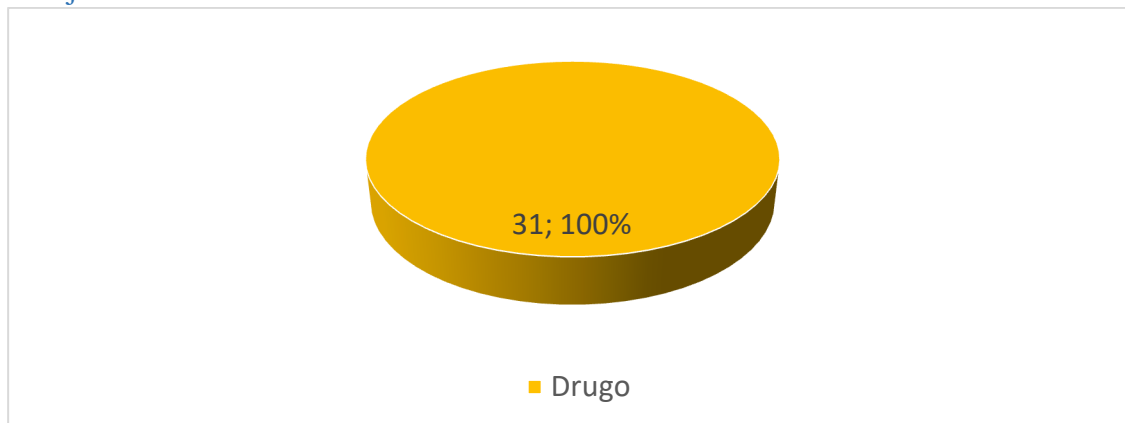
Graf 13: Razmerje števila ulic, poimenovanih po ženskah, in ostalih poimenovanjih v Novi Gorici.

Trbovlje

Graf 14: Razmerje števila ulic, poimenovanih po ženskah, in ostalih poimenovanjih v Trbovljah.

Škofja Loka

Graf 15: Razmerje števila ulic, poimenovanih po ženskah, in ostalih poimenovanjih v Škofji Loki.

Razprava

Odgovor z vseh mestnih občin na vprašanje, ali morda razmišljajo, da bi kakšno od obstoječih ulic preimenovali in ji dali ime po ženski, je bil skoraj identičen: to bi bilo povezano s prevelikimi stroški in zato pridejo v poštev za poimenovanje po ženskah le nove ulice.

Koliko novih ulic pa slovenska mesta približno dobijo vsako leto? »Naša komisija vsako leto obravnava med 10 in 40 novih poimenovanj ulic (preimenovanja so redka). V letu 2019 smo imeli 15 primerov, v letu 2020 17 primerov, v letu 2021 36 primerov, v letu 2022 10 primerov, v letu 2023 pa 21 primerov. V letu 2024 smo obravnavali 26 novih uličnih imen. Po moških osebah je bilo poimenovanih 14 ulic, po ženskih (dve osebi skupaj) pa le en trg. Ena od občin, ki je predlagala 11 novih imen, jih je kar 10 predlagala po moških osebah,« našteva dr. Matjaž Geršič, predsednik Komisije za standardizacijo zemljepisnih imen. Tudi sam meni, da bi lahko bilo več ulic slovenskih mest poimenovanih po ženskah in poudari, da poimenovanja po ženskah spodbuja tudi UNESCO, ki je nedavno izdal smernice o »spolno uravnoveženi mestni pokrajini«. ¹² V povzetku, ki ga je pripravila UNESCO katedra za vključujočo toponimijo, so ukrepe razdelili na štiri stopnje, od katerih vsaka predstavlja potencialno področje ukrepanja: kartiranje težave, določitev primernih žensk, po katerih bi ulice lahko dobile ime, določitev novih krajev za poimenovanje in kakovostno poimenovanje. Priporočila so namenjena vsem zainteresiranim stranem, ki so vključene ali želijo sodelovati pri poimenovanju krajev in njihovem družbenem izboljšanju, zlasti lokalnim oblastem, njihovim izvoljenim predstavnikom in upravam, združenjem za soseske in dediščino, skupinam feminističnih aktivistov in izobraževalnim ustanovam.

Ključna, da se stvari premaknejo na bolje, je tudi udeležba civilne družbe. Pogovarjala sem se z gospo Eleno Cerkvnič, tržaško Slovenko in članico društva Toponomastica Femminile iz Rima. Društvo se aktivno zavzema za več ulic, poimenovanih po ženskah. Leta 2015 je Elena Cerkvnič organizirala tudi fotografsko razstavo o poimenovanju ulic po uglednih ženskih osebnostih v Sloveniji. Večkrat je bila na ogled v Trstu ter v knjižnici Šiška v Ljubljani, nastala pa je v sodelovanju z mnogimi prostovoljkami in prostovoljci, univerzitetnimi študentkami in študenti, strokovnjaki ter intelektualkami in intelektualci z različnih področij. »Z razstavo smo pripomogli k temu, da je bila v Trstu poimenovana zelenica po ugledni ženski osebnosti, Slovenki Mariji Bernetič. To je zelenica pri Svetem Jakobu v Trstu, v bližini uredništva

---

¹² <https://neotopo.hypotheses.org/8612>

Primorskega dnevnika. Zelo ponosna sem in vesela, da je to moje prostovoljno delo pripomoglo k temu, da smo dosegli poimenovanje zelenice v Trstu po ugledni Slovenki,« pravi. Gospa Cerkvanič dodaja, da tudi v Italiji stanje ni rožnato in »bo potrebnih še mnogo prizadevanj, da bo več ulic, trgov in parkov poimenovanih po ženskah, saj so v glavnem poimenovane po moških«. Kot pravi, so organizacije, kot je Toponomastica Femminile zelo koristne, saj je »treba spodbujati ljudi, državljane k temu, da razmišljajo o potrebi poimenovanja ulic po uglednih ženskah in da si nato tudi sami prizadevajo za to. Seveda je potrebna za doseg rezultata tudi politična volja, ki pa ni odvisna od nas. Mi lahko samo informiramo ljudi o pomenu ter spodbujamo občinsko upravo ter druge pomembne inštitucije.« Dodaja še, da je treba ustvariti krog somišljenikov, ki se zavedajo pomanjkanja ulic, poimenovanih po ženskah, ter spodbujati ljudi, »dijakinje in dijake raznih šolskih ustanov, univerzitetne študentke in študente, kulturna društva, kulturne delavke in kulturne delavce, intelektualke, intelektualce, da o tem razmišljajo, da si za to prizadevajo.« Poudarja, da je treba na to temo opozarjati sistematično, ne le občasno, in vztrajati ter organizirati predavanja in razstave na to temo. »Prepričana sem, da je treba tudi o tem primerno informirati medije, časopise, dnevnike, televizijo, radio, da o tem spregovorijo, da o tej temi redno objavljajo članke in prispevke. Samo tako lahko dosežemo širšo publiko bralcev in poslušalcev,« pravi. Glavni razlog, da velikim ženskam iz naše preteklosti ne znamo dati ustrezne veljave (tudi) s poimenovanjem ulic po njih, je po njenem mnenju »patriarhalna družba, družba, ki kljub velikemu številu uglednih žensk v naši zgodovini raje posveča pozornost moškim osebnostim. Mislim, da je to povsem krivično do žensk, ki so prav tako vredne pozornosti kot moški.«

Zaključek

V slovenski zgodovini je veliko žensk, ki bi si zaslužile svoj trg, ulico ali park, pa so ostale spregledane, zato bi o ustanovitvi podobnega društva, kot ga imajo v Italiji, veljalo razmisliti tudi pri nas. Kot nas uči zgodovina, bo stanje ostalo nespremenjeno, če si ne bomo aktivno prizadevali za spremembe.

Zakaj ima, denimo, svojo ulico pisatelj Ivan Tavčar, ne pa tudi njegova žena, političarka in humanitarka Franja Tavčar? Zakaj vsi poznamo Rudolfa Maistra, ne pa tudi njegove žene Marije, humanitarke? Zakaj ima svojo ulico arhitekt Ivan Vurnik, medtem ko je njegova žena Helena, ki je bila prav tako umetnica, pozabljena? Zakaj se v šolah ne učimo o ženskah, kot je bila Kristina Gorišček, prva ženska na Balkanu, ki je leta 1932 poletela z letalom? Zakaj se ne

bi tudi z imenom ulice poklonili velikim ženskam, kot je bila, denimo, alpinistka Pavla Jesih? Morda ogrski, nemški in češki kraljici Barbari Celjski? Ali Viktoriji Kraus, ljubici francoskega vojskovodje in cesarja Napoleona? Ni treba tako daleč v zgodovino, svojo ulico bi si nedvomno zaslužila tudi humanitarka Anita Ogulin ali publicistka, profesorica in velika ambasadorka branja Manca Košir.

Po analizi uličnih imen v 15 največjih slovenskih mestih ugotavljam, da kar se tiče zastopanosti žensk v uličnih imenih zmagovalcev ni, so samo manjši in večji poraženci. Družba, ki polovici svojega prebivalstva, ki je pomembno sooblikovalo narodovo preteklost, ne da ustrezne veljave, namreč nima svetle prihodnosti.

Literatura

Vlado Valenčič: Zgodovina ljubljanskih uličnih imen, Zgodovinski arhiv Ljubljana in Partizanska knjiga Ljubljana, 1989.

Sašo Radovanovič: Mariborske ulice nekoč in danes, Založba Roman, 2015.

Ludvik Tončič, Zdenko Picelj, Judita Podgornik: Novomeške ulice, Dolenjski muzej, Novo mesto, 1994.

M. Geršič, D. Kladnik: Street-name changes in Ljubljana, Place-Name Changes: Proceedings of the Symposium in Rome, 2014.

Geršič, M., Kladnik, D.: Street-name changes in Ljubljana. V: Jordan, P., Woodman, P. (ur.), Place-Name Changes. Verlag dr. Kovač, Hamburg, 2016.

Avtor fotografije: Voranc Vogel, Delo.

Priloge

Priloga 1

Spremembe uličnih imen v Ljubljani.

Priloga 2

Spremembe uličnih imen v Ljubljani.

